

PÕHILISED ASPEKTID,
MIDA JÄLGIDA
ARHITEKTUURIVÕISTLUSE
ŽÜRIITÖÖS

ARHITEKTUURI-
VÕISTLUSE
ŽÜRII LIIKME
JUHEND

Arhitektuurivõistluse žürii liikme juhendi on koostanud Eesti Arhitektide Liidu (EAL) arhitektuurivõistluste töögrupp Norra Arhitektide Liidu samalaadse juhendi eeskujul eesmärgiga toetada žürii liikmeid selle kaaluka ja vastutusrikka ülesande täitmisel.

Juhend täiendab Eesti arhitektuurivõistluste juhendit ja on mõeldud kasutamiseks nii juhul, kui EAL määrab teid oma esindajana mõne võistluse žüriisse, aga ka juhul, kui teid kutsub žüriisse tellija ise. Mõni alljärgnev punkt võib viimasel juhul vähem sobida, kuid lihtsuse huvides ei näe me vajadust neid olukordi eristada. Samuti ei erista me siin kutsutud ja avalikke võistlusi – žürii liikmel on mõlemal juhul sama ülesanne.

Soovi korral ja küsimuste tekkimisel võtke selgitava nõustamise ja abi saamiseks palun ühendust EALi arhitektuurivõistluste töögrupiga. Seda võite teha nii enne žürii töö algust kui ka selle ajal.

JUHENDI KOOSTAJAD:

Eesti Arhitektide Liidu
arhitektuurivõistluste
töögrupp koosseisus
Jaak Huimerind,
Kalle Komissarov,
Ivar Lubjak,
Marika Lõoke,
Toomas Paaver,
Lembit-Kaur Stöör,
Villem Tomiste ja
Pelle-Sten Viiburg

NORRA ARHITEKTIDE
LIIDU JUHENDI TÕLKIJAJA
JATOIMETAJA:

Ingrid Mald

EESTI ARHITEKTIDE
LIIDU ARHITEKTUURI-
VÕISTLUSTE TÖÖGRUPP

info@arhliit.ee

1.

ERAPOOLETUS

Kui teid kutsutakse žüri liikmeks, peate esmalt hindama, kas olete erapooletu. Žürii töös osalemisest peate kindlasti loobuma juhul, kui mõni võistleja on teiega seotud, st on teie lähisugulane, hea sõber või kolleeg või on teie vahel ärisuhted. Kui teie seotus mõne võistlejaga selgub pärast seda, kui olete juba andnud nõusoleku žürii töös osaleda, siis volitage enda asemel otsustama varuliige.

2.

AEG JA PÄDEVUS

Lugege võistlusülesanne läbi ja analüüsige seda. Hinnake, kas teie kutsepädevus on selle ülesande jaoks piisav ja asjakohane. Lisaks veenduge, et teil on piisavalt aega žürii töös osaleda.

3.

VÕISTLUSTINGIMUSED

Kontrollige võistlustingimusi läbi lugedes, kas võistluseeskirjas esitatud tingimused on vastuvõetavad ja ülesanne vastab soovitud eesmärkidele. Kui teil tekib selle kohta kahtlusi, pöörduge EALI poole. Kui te ei nõustu võistluseeskirjas või -ülesandes esitatud tingimustega, peaksite ka žürii töös osalemisest keelduma.

4.

ŽÜRII TÖÖKORD

Mõelge läbi ja leppige võistluse korraldajaga enne võistluse algust kokku žürii töökorralduslikud tingimused ning võimaluse korral sõlmige selle kohta kirjalik kokkulepe.

5.

ROLLIJAOTUS

Žürii liikmel, eksperdil ja sekretäril on žürii koosolekutel erinev roll. Eksperti ülesanne ei ole sekkuda otsustamisse, ent žürii liikmed peavad tema seisukohti otsustamisel tõsiselt kaaluma. Ka sekretäri ülesanne ei ole sekkuda otsustamisse, samas peavad žürii liikmed arvestama tema soove, et kvaliteetseks protokollimiseks vajalikke kaalutlusi ja põhjendusi oleks piisavalt.

6.

ANONÜÜMSUS JA MUUD NÕUDED

Kehtestatud tingimusi tuleb arvestada. Hilinenud võistlustööd, anonüümsuse või erapooletuse nõuet rikkunud või võistluseeskirja märkimisväärselt eiranud võistlustööd tuleb hindamiselt eemaldada. Osalejate anonüümsus peab olema tagatud kogu võistluse aja. Žüriis tuleb vältida arutelu ja spekulatsioon teemal „kes on kes“.

7.

HINDAMINE

Jälgige, et žürii järgiks võistlusülesandes püstitatud eesmärgid ja võistluseeskirjas kirjeldatud hindamiskriteeriume. On oluline, et võistlustingimustes esitatud nõuded ja hindamiskriteeriumites nimetatud aspektid oleksid omavahel vastavuses. Ühtegi nõuet ei tohi jätta tähelepanuta ja hindamise käigus ei tohi lisada uusi nõudeid. Ärge laske end mõjutada esitluse suurejoonelisusest ega ka tagasihoidlikkusest. Süvenege võistlustöösse pühendunult, olenemata töö esitluse vormist ja kvaliteedist. Peamine eesmärk on võistlustöö alusel loodava ruumi kvaliteet, mitte niivõrd võistlustöö väline ilu. Võtke kaalutlemiseks aega.

8.

OTSUSTAMINE

Žürii eesmärk on jõuda selge ja üksmeelse otsuseni ning võistluse võitja tuleb selgitada välja võistlustingimustes kirjeldatud viisil. Kui tingimustes pole kirjas, et otsustamiseks korraldatakse näiteks rahvahääletus, siis ei tohi žüriiliikmed seda enne otsuste tegemist ka lubada. Võistluse tulemuse üle otsustavad ja selle eest vastutavad ainult žürii liikmed. Kui eesmärgiks olev üksmeelne otsus on tehtud, peab žürii selle taga ka hiljem ühiselt seisma. Kui üksmeelset otsust pole võimalik saavutada, siis jälgige, et eriarvamused oleksid põhjendatud ja protokollitud. Lahkarvamusest, mida ei ole protokollitud, ei tohiks hiljem rääkida.

9.

PREEMIAID

Püüdke tagada, et žürii määraks kõik võistlustingimustes kirjeldatud preemiad ka juhul, kui võistlusel osaleb loodetust vähem arhitekte või kui jõutakse arusaamale, et võistluse tulemus ei rahulda korraldajat. Preemiate määramisega hinnake tingimustele vastava võistlustöö teinud võistlejate pingutusi. Proovige näha võistlustöös arenguvõimalusi: juhul kui kavandi nõrgad aspektid on ilma idee tuuma kaotamata lihtsasti muudetavad, võib see töö siiski kandideerida preemia või ergutusauhinna. Kindlasti tuleks vältida esimese preemia jagamist või teise voo väljakuulutamist.

10.

LÖPP-PROTOKOLL

Veenduge, et žürii lõpp-protokollis oleks kirjas premeeritud võistlustööde pingerida, kõigi hinnatud tööde professionaalne analüüs ja vajaduse korral soovitud võidutöö täpsustamise kohta edasisel projekteerimisel või planeerimisel. Protokollis koostamises peate alati ka ise aktiivselt osalema. Protokollis olevad selgitused ja põhjendused on žürii ühine otsus ja vastutus.

11.

HINNAPAKKUMINE

Kui võistlusel on osalejatelt nõutud hinnapakumise esitamine, veenduge, et kasutataks nn kahe ümbriku põhimõtet: enne hinnaumbriku avamist ja hindamist peab žürii olema lõpetanud tööde hindamise ning määranud paremusjärjestuse, mis peab olema ka protokollitud. Olenemata hinnapakumise suurusest peab korraldaja esimesena kutsuma läbirääkimiste laua taha erialaselt tugevaima töö autorid.

12.

VÕISTLUSELE JÄRGNEVTÖÖ

Pidage meeles, et žürii liikmena olete selle võistluse kõneisik. Olge valmis võidutöö nimel sõna võtma ja seda vajaduse korral avalikkuse ees kaitsma. Viimast ei pea te tegema juhul, kui jäite võidutöö suhtes eriarvamusele ja see on protokollitud (sel juhul olge valmis oma eriarvamuse põhjuseid avalikult selgitama). Toetage võistlustööde laialdast tutvustamist, avaldamist ja kajastamist.